

Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie IV
niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych
ocen klasyfikacyjnych

Ocena celująca. Uczeń:

- doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności.
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej.
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie.
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym.
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe.
- współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań.
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.
- interpretuje głosowo utwory poetycki.
- posiada umiejętności z zakresu nauki o języku wyższe niż przewidywane w programie nauczania klasy.

Ocena bardzo dobra. Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności.
- zazwyczaj aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim.
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.
- wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym.
- doskonale potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu).
- zachowuje trójdzielną kompozycję opowiadania.
- dba o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej – akapity.
- redaguje opowiadanie z dialogiem.
- formułuje morał wynikający z baśni.
- wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu.
- samodzielnie sporządza plan odtwórczy tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi.
- nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą.
- ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje.
- samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym.
- analizuje utwór poetycki, wskazując: epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu.
- płynnie czyta nowy tekst.

- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji.
- biegle rozróżnia części mowy poznane w IV klasie.
- wskazuje różnicę między osobową a nieosobową (bezokoliczniki) formą czasownika.
- poprawnie stosuje formy liczby, osoby, rodzaju, czasu.
- biegle odmienia rzeczowniki przez przypadki i poprawnie stosuje je w zdaniach.
- odmienia przymiotniki i zauważa zależność form przymiotnika od określanego rzeczownika.
- dostrzega związki między przysłówkiem a czasownikiem.
- rozwija zdania pojedyncze nierozwinięte odpowiednio dobranymi określeniami.
- przekształca zdanie na równoważnik zdania (i odwrotnie).
- rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze i złożone.
- buduje zdanie z podanych związków wyrazowych.
- samodzielnie przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego.
- sprawnie odróżnia głoski od liter, spółgłoski od samogłosek.
- rozróżnia „i” jako samogłoskę lub zmiękczenie.
- uzasadnia pisownię wyrazów z trudnością ortograficzną.
- wyodrębnia wtrącenia przecinkami.

Ocena dobra. Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne.
- bierze czynny udział w lekcji.
- wykonuje prace domowe, także nieobowiązkowe.

- czyta poprawnie, ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje
- stosuje zasady prawidłowego przestankowania.
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych.
- próbuje oceniać zachowania bohaterów literackich oraz formułuje ogólne wnioski o utworach.
- potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu).
- redaguje pytania do tekstu. Poprawnie sporządza plan ramowy.
- zna i wymienia cechy gatunkowe baśni
- rozróżnia pojęcia: wyraz bliskoznaczny i wyraz przeciwstawny.
- sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym.
- wskazuje w wierszu: epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rymy, wersy i strofy.
- rozróżnia części mowy poznane w klasie czwartej.
- poprawnie odmienia i stosuje w zdaniach czasowniki i rzeczowniki.
- odróżnia czas przyszły złożony czasowników od czasu przyszłego prostego.
- poprawnie odmienia przymiotniki.
- tworzy przysłowki od przymiotników.
- wskazuje w zdaniu podmiot, orzeczenie i określenia.
- wyróżnia grupę podmiotu i grupę orzeczenia.
- układa zdania pojedyncze i złożone.
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania.

- przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego (trudniejsze przykłady z pomocą nauczyciela).
- wyróżnia głoski, litery, samogłoski i spółgłoski.
- określa spółgłoski.
- poprawnie dzieli wyrazy na sylaby.
- zna reguły dotyczące pisowni „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami.
- zna zasady dotyczące pisowni „ą” i „ę” w wyrazach.
- stosuje poznane reguły ortograficzne w pracach pisemnych i ćwiczeniach.
- poprawnie stawia przecinek w zdaniach złożonych.

Ocena dostateczna. Uczeń:

- w znacznej mierze opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
- samodzielnie wykonuje tylko łatwe zadania, trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach.
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół poprawnie buduje zdania, właściwie stosuje poznane słownictwo i zasady ortograficzne.
- z pomocą nauczyciela redaguje formy wypowiedzi przewidziane w programie klasy IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu).
- umie wymienić elementy świata przedstawionego.
- odróżnia opis od opowiadania.
- wie, co to jest epitet, porównanie, uosobienie, wers, strofa, rym.

- zna pojęcie baśni.
- w baśniach odróżnia postacie i wydarzenia realistyczne od fantastycznych.
- tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej i odwrotnie.
- rozpoznaje poznane części mowy.
- rozpoznaje rzeczownik w funkcji podmiotu i czasownik w roli orzeczenia.
- odmienia rzeczowniki przez przypadki.
- odróżnia przysłówki od innych części mowy.
- rozpoznaje typy zdań ze względu na cel wypowiedzi (pytające, rozkazujące, oznajmujące).
- podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone.
- rozróżnia głoski, litery.
- z pomocą nauczyciela określa spółgłoski.
- dzieli wyrazy na sylaby.
- zna reguły dotyczące pisowni wyrazów z „ó”, „u”, „rz”, „ż”, „h”, „ch”
- zna zasady dotyczące pisowni „nie” z czasownikami i poprawnie je stosuje.
- stosuje znaki przestankowe: przecinek (przy wymienianiu), dwukropek, myślnik.
- dokonuje poprawy popełnionych błędów.

Ocena dopuszczająca. Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej.
- większość zadań, nawet bardzo łatwych wykonuje przy pomocy nauczyciela.

- nie jest aktywny na lekcjach, ale stara się wykonywać polecenia nauczyciela.
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty.
- często nie potrafi wykonać samodzielnie i poprawnie zadań domowych, ale podejmuje takie próby.
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, często bez odpowiedniej intonacji.
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów, ale podejmuje próby ich odbioru.
- ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem zdań.
- popełnia błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne.
- przy pomocy nauczyciela rozróżnia poznane części mowy.
- odmienia rzeczowniki przez przypadki (łatwe przykłady).
- z pomocą nauczyciela wskazuje podmiot i orzeczenie.
- z pomocą nauczyciela odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy i rodzaje.
- wyróżnia głoski, litery i sylaby.
- zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia wyrazów z „ó” wymiennym, „rz” wymiennym, pisownia imion, nazwisk, prostych nazw geograficznych).
- z pomocą nauczyciela dokonuje poprawy popełnionych błędów.
- stosuje odpowiednie znaki przestankowe na końcu zdania.

Ocena niedostateczna Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości z fleksji, składni, fonetyki, słownictwa, ortografii w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi.

- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności: nie wykonuje zadań i poleceń nauczyciela.
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych.
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania.
- nie odnajduje w tekście podanych informacji.
- wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym.
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych oraz nie wyznacza granicy zdania.